

Redaktør: M gr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: «Alle må være ett». — Maronittene. — Danmarks overhyrde innvilget avskjed — biskop Brems forlater landet. — Til 750 års minnedagen for erkebiskop Eysteins død. — Irlands vei. — La dem snakke. — Bokanmeldelser. — Bibelen i alle katolske hjem. — Herhjemme. — — og derute.

„At alle må være ett!“

Johs. 17.21.

Det gis kan hende ikke noen mer gripende side i hele Evangeliet enn dette kapitel i det 4. evangelium hvor det fortelles om hvorledes Jesus etter Skjærtorsdagskvelden å ha formanet, trøstet og opmuntret sine apostler, med ett avbryter sin tale til dem og henvender sig til Faderen med den såkalte yppersteprestelige bønn: for sig og sitt frelserverk, for sine disipler og for alle kommende tiders troende. «Men jeg ber ikke alene for disse» — d. v. s. apostlene, «men også for dem som ved deres ord skal tro på mig». Og det som Jesus der først og fremst ber for er at det må herske fred og enighet mellom dem: «at alle må være ett, likesom Du, Fader er i mig og jeg i Dig, at også de må være ett i oss, forat verden må tro at du har sendt mig».

I tidens løp er de kristnes enhet i troen gått tapt, av grunner som vi her ikke skal gå nærmere inn på. Vi kan nøie oss med å fastslå med den store avdøde biskop av Berlin, Nicolas Bares at det at vi er katolikker ikke er vår fortjeneste og at andre nu står utenfor den synlige Kirke, det er ikke deres skyld, men at adskillelsen er en felles ulykke hvorunder vi alle lider.

Og så vil vi da be etter Kirkens opfordring om at det dypeste grunnlag for enhet mellom de kristne må bli gjenvunnet: troens enhet — og kanskje da først og fremst be om at alle kristne må samles i troen på Jesus Kristus som Guds sønn og

verdens frelser. Og videre bør vi be om at det må bli mer kjærlighet mellom alle kristne, uansett ulikhet i trosbekjennelse.

Og på dette punkt kan vi katolikker her i Norge være utsatt for en spesiell vanskelighet. Det hender så ofte at den katolske Kirke blir gjenstand for urettferdige angrep av folk som vi mener burde vite bedre og at vår tro blir fremstillet på en måte som vi må betegne som forvrengning. Under slike prøvelser kan vi fristes til å bli utålmodige og gi skarpe, bitre svar. I denne forbindelse bør vi minnes P a v e n s slutningsord — i talen om forfølgelsen i Tyskland —: «Vi må tenke på Guds uendelige barmhjertighet, som tåler og bærer alt forat Vi ikke skal tape tålmodigheten, hvorved Vi vilde bli villfarende selv». Vi kan gå ut fra at disse beskyldninger fra anderledestroende er fremsatt i god tro. Den beklageligste følge av slike angrep vil derfor være om den skulde få oss til å forlate kjærlighetens vei. Men vil man innvende, slike beskyldninger er jo også egnet til hos troskyldige og velmenende mennesker å styrke fordommer angående Kirken eller å gi næring til yderligere mistro, derfor må det i sannhetens navn protesteres mot dette. Ja, og det blir også gjort i ganske stor utstrekning. Men dette forsvar fra vår side må aldri få oss til å glemme «av hvilken ånd vi er», må aldri et øieblikk la oss tape av syne at størst av alt er kjærligheten. Og i denne ånd og mening tør vi også anvende apostlens ord om «å øve sannheten i kjærlighet».

Maronittene.

Et lite kristenfolks 1300-årige heltehistorie.

Av alle det gamle Orients store kulturfolk, er intet gått helt tilgrunne — både kaldeerne, asyrerne, syrerne og fønikierne eksisterer enn sammen med egypterne og armenierne. De er ennå ikke gått op i de muhamedanske araberfolk, men har bevart sitt kristelige preg selv om det kun er som små skrøpelige glimt sammenlignet med fordums storhet. Allerede tidlig, meget tidligere enn Vesterlandenes folkeslag blev befolkningen i disse egner kristnet, og da Islam med ild og sverd bredte sig over Middelhavets randstater, forblev stort sett disse folk, enten helt, som armenerne, eller delvis som syrerne og egypterne, tro mot Kristi lære — de lot sig heller drepe eller gjøre til slaver, berøve all politisk makt og ytre kultur enn de forrådde kristendommen. Efterkommere av de folk som bodde i de store verdensbyer og besatt en forfinet, ja overforfinet kultur, idet de hadde stått på et høidepunkt av jordisk makt og prakt, er nu fattige bønder og hyrder. De har som assyrerne, mistet sitt gamle hjem, og er drevet tilbake til ville, utilgjengelige fjellegner, hvor de stadig er omgitt av fiendtlige, hedske folkeslag som truer deres eksistens, så de ikke har noen mulighet for å pleie sitt kulturelle liv — allikevel er de forblitt kristne. Det vesentlige var dem viktigere enn alle jordiske goder.

Hos disse folk er også den nasjonale historie på en underlig intim måte knyttet sammen med kirkehistorien — ja, faller egentlig sammen med den, ti å bevare fedrelandet var alltid det samme som å bevare troen. Derfor er kaldæernes, kopternes, syrernes, armeniernes og maronittenes historie den samme som Kirkens historie i de respektive land. Særlig gjelder dette for maronittene.

Maronittene er direkte efterkommere av de gamle fønikiere. Dette fåtallige — det bebodde kun en smal strimmel land langs kysten nord for Palestina med Libanon som bakgrunn, — men høitbegavede folk besatt allerede en høit utviklet kultur da grekernes forfedre var barbarer, — ja, før grekerne i det hele tatt eksisterte som folk. Som kjekke sjømenn befarte de — uten å kjenne kompasset — hele Middelhavet — ja seilte gjennom Herkules-søilene ut på oceanet, idet de hentet gull fra den sagnomsuste Ofirkyst, sølv fra Spania, tinn fra Britannia og rav fra Østersjølandene. Polarstjernen kalte de gamle «fønikiernes stjerne». De drog om Afrikas sydspiss og atter mot nord og efter de nyeste efterforskninger skal de allerede i det tredje årtusen f. Kr. ha opdaget Amerika.

Tyris og Sidon, Beyrouth, Bethris og Byblos,

Aradus og Antaradus var navnene på deres byer.

Disse grunnla kolonier på Cypren, Sicilien og Sardinien, i Spania og Nord-Afrika, Palermo, Alger og Marocco, foruten mange andre steder. Det er påvist nu at den greske kultur hviler på den fønikiske — således stammer alfabetet fra den. Og når et slikt folk tidlig omvender sig til kristendommen har det meget å si — og dette skjedde allerede i den aller første apostoliske tid. Det sier sig selv at landet så nær ved Palestina måtte bli det første mål for apostlene.

Da keiser Konstantin frigjorde kristendommen, var fønikierne forlenget et kristent folk, som hadde skjenket troen mange martyrer. Beyrouth er således den hellige Georgs by — en helgen som er kjent og æret av alle folkeslag. Men kun i tre århundrer lyste kristendommens stjerne uførmerket over landet — mørke skyer trakk op fra Arabia, idet de ville horder fra steppelandet nærmet sig og med ubarmhjertig makt tvang alle til å bøie kne for den falske profet fra Mekka. Men fønikierne stod dem imot og bevarte sin tro ren og uplettet. Og det som hendte høres som en legende, men er en historisk kjensgjerning.

Omkring år 500 levde i egnene omkring Orantes en from eneboer som allerede i sin levetid gjaldt for å være en helgen, nemlig den hellige Maron. Han grunnla et ordenssamfund og blev begravet i klosterkirken som blev troens faste borg i de egner og kunde glede sig ved keiseren av Byzans's gunst. I det 6. århundre blev klostret brent av den heretiske keiser Anastasius, men gjenopbygget av Justinian den store.

Så kom Islam og med den det store frafall, men folket forblev sin åndelige far, den hellige Maron tro. Men i midten av det 7. årh. utvandret mange av de kristne for å få bedre levevilkår og trakk sig tilbake til Libanons fjellegner for å holde sig skjult der til frihetens time slo og det atter skulde behage Gud å la korset seire. Ti disse mennesker visste ikke — hvor merkelig det så enn lyder — at der ennå fantes andre kristne enn dem selv i verden. De hadde mistet all forbindelse med Europa og tenkte at mulig hadde muhammedanerne erobret landene der som de hadde tatt alle andre land i deres nærmeste omgivelser. Den siste pave som de visste navnet på var Benedikt II som styrte Peters båt fra 684—685 og man vet at der nesten i 400 år blev bedt for ham i patriarket Antiokia. Først i begynnelsen av det 11te århundre fikk man å vite at det kristne Rom ennå eksisterte og at Johan XVIII

var pave. En melkitt fra Antiokia, historieskriveren Yahuya ihn-Sa'id, som levde i det samme århundre, beretter noe lignende, idet han ber sine lesere om undskyldning for at han ikke vet pavens navn.

Men tross all isolering og tross all forfølgelse og frafall blandt omgivelsene forblev dette folk den katolske Kirke tro — og da patriarken i Antiokia etter at byen i år 636 var falt i arabernes hender, forla residensen til Konstantinopel, blev munkene av St. Maron åndelig mer og mer henvist til sig selv og sammen med medlemmene av noen nærliggende ordenssamfund valgte de sig nu selv en patriark. Tidspunktet når dette er skjedd lar sig ikke bestemt fastslå — men man vet at maronittene er blitt anerkjent som en religiøs enhet ca. 745 av kaliffen Marwan II. Og dette samfund holdt sammen og blev en uinntagelig festning. Fedrene gav barna den tro de selv hadde mottatt fra sine fedre — man bad, led og kjempet i håpet om bedre tider.

Så bragte pilgrim�er fra Armenia som på vei til det hellige land fant gjestfri mottagelse hos maronittene, bud om at mektige hærer rykket frem under korsets tegn for å befri det hellige land og Herrens grav fra de vantros hender. Det var «frankene» som kom — Østens fellesbetegnelse for alle europeere, og en jubel uten like bruste gjennom Libanon. Det kristne Europa eksisterte altså og kunde stanse halvmånen — ikke forgjeves hadde man bedt og lidt! Vi kan tenke oss den fryd frankerhæren blev hilst med — en fryd som gjenspeiles hos korstogenes krønikeskribenter.

Og korset blev atter plantet på de hellige steder — Herrens grav blev fri og uforstyrret kunde pilgrimmene fra øst og vest atter be ved graven. Men nye lidelsestimer kom.

Skritt for skritt måtte de kristne vike. Jerusalem falt, korsfarerriket gikk under, uhyggeligere enn noensinne lyste halvmånen død og ødeleggelse — og på ny blev Libanon de forfulgte kristnes tilfluktssted. Restene av korsfarerhæren trakk sig også tilbake til samme sted og smeltet etterhvert sammen med maronittene til ett folk. Ennu den dag idag treffer man blandt Nord-Libanons cedertrær mennesker med blå øine og blondt hår.

Gang på gang angrep muselmennene de forhadte frankeres etterkommere og talløse er martyrernes skarer. Tyrkerne kom og forholdene blev verre enn — men ett blev aldri mer avskåret: maronittenes forbindelse med Rom. Dog stadig blev de hjemsokt av lidelser for sin tros skyld — sist så sent som under verdenskrigen, da tyrkerne forsøkte å sulte dem ut, og der døde også titusener, men Guds hånd hvilte fremdeles over den maronittiske kirke og bevarte den som han bevarer den den dag idag. Nu lurar faren fra de pan-arabiske planers side. Men «Vår hellige Frue av Libanon», hvis berømte billede finnes i Harissa, strekker stadig sine hender ut over disse egner, som engang var hennes hjem så nær, og ber sin guddommelige Sønn vokte og beskytte dem nu og i fremtiden.

Danmarks overhyrde innvilget avskjed - biskop Brems forlater landet.

Josef Brems, biskop av Roskilde.

Det virker litt som et sjokk da vi søndag morgen — i Danmark kommer som bekjent dagbladene med ekstra store utgaver om søndagen — åpner avisen og ser meddelt med kjempestore overskrifter og billed at biskop Josef Brems forlater Danmark — han «er trett og vil nyte sitt otium i Belgia hvor han er født». Og da biskopen elskverdiggst har lovet å motta oss mandag formiddag, bestemmer vi straks at med hans eksellenses tillatelse — i Danmark tituleres den katolske biskop som i praktisk talt alle katolske land eksellense — skal dette ellers helt private besøk forme sig som et intervju.

I ekte dansk vintervær, hvilket vil si duskregn, blåst og blanke skinnende våte gater, som forre-

sten overordentlig vakkert reflekterer lyset og danser som en levende illustrasjon til skriftens ord om at «her ser vi tilværelsen som i et speil», da alt gjenspeiles, finner vi veien frem til den i sit ytre temmelig gammeldags og enkle, men hyggelige og vennlige villa, som er den danske biskops såre upretensiøse «residens» og etter å ha antichambret et par minutter kommer biskopen selv ut og fører oss inn i sitt koselige arbeidsrum hvor han ber oss ta plass. Det er de mange bøker som dominerer interiøret og selvfølgelig det store vakre krusifiks på skrivebordet ved hvilket biskopen nu selv tar plass. Der utstråler en hjertevinnende vennlighet fra hele hans personlighet — «noe fredsel» kaller en dansk avis det med rette. Og det faller såre lett å opnå tillatelse til intervjuet. Rett som det er kommer to store deilige hunder inn og biskopen har alltid et litet blikk og et klapp tilovers for dem. Interiøret er så roligt, så fredeligt mens regnen pisker mot rutene — det virker som en levende protest mot Bjørnsons ord om at «fred er ei det beste». Vi sier et par ord i denne retning. —

«Jo» — smiler hs. eksellense — fred er det beste, men det utelukker jo ikke at man også vil noe. Iøvrig er pressemeddelelsene litt forhastede: det er riktig at sykdom og tretthet har bevirket at jeg har søkt min avskjed — men jeg vet ennå ikke om den er bevilget. Jeg har vært meget lykkelig her i Danmark, men nu er jeg trett —».

Ja, biskopen virker trett, trette enn sist vi hadde den ære å hilse på ham — men kun momentvis. Så snart talen faller på katolisismen i Danmark gjennemglødes hans ord av en varme, en hjertevarme, som gir ham kraft og har gitt ham all drivkraften til 16 års ustanselige virke for Guds rike. Karakteristisk nok er eksellensens første svar på vår forespørsel i denne retning:

«I løpet av min tid er 17 evige lamper blitt tendt påny her i landet.

Sytten nye steder er Kristus steget ned igjen og har tatt bolig og gir av sin rike nåde til dem som kneler ved hans eget bord — velsignede tanke! Og biskopen tilføier:

«33 nye kirker og kapeller er blitt vigslet i det samme tidsrum».

«Og antallet på katolikkene —?»

«I 1923 da jeg optok den første statistikk var vi 19 000 — nu er vi 26 000 og enda har i dette tidsrum 2—3000 polakker forlatt landet?»

«Men var ikke dette for katolisismens sak en fordel?»

«Jo — for så vidt som det virkelig var en tid hvor man brukte betegnelsen katolsk og polsk om hinanden. Når et menneske var konvertert kunde man ofte høre uttalelser om at han var blitt polsk. Og da polakkenes mentalitet ofte ikke var den allerbeste skadet denne sammenblanding ikke så lite vårt arbeid».

«Hvor mange «innfødde» prester virker i Danmark?»

«Fjorten, hvorav de ni er kommet i min tid. Og

så har vi tre, som ennå ikke er ferdige med studiene?»

«Er forholdet godt mellom den danske folkekirke og den katolske Kirke her i landet?»

«Hvorfor skulde det ikke være det?» smiler hs. eksellense. Jeg er ikke fanatiker — fanatisme gavner aldri en sak fordi den hindrer sunt omdømme og klok objektivitet overfor livets foreteelser. Og så hindrer den enhet, enighet. På det punkt er Belgien valgsprog også mitt «Union fait la force» = «enighet gjør sterk».

«Hvordan går de katolske hospitaler og skoler?»

Stille og vektig faller biskopens svar: «Gud velgigne og lønne våre ordenssøstre og ordensbrødre for hvad de alltid har vært og er som støtte for prestene, trøst for de syke og som vern og oppdragelse for barn og ungdom».

Og opmuntret av hs. eksellensens vennlighet våger vi oss til sist frem med et spørsmål idet vi først ber om tillatelse til å spørre som pressemedlem og ikke som katolikk og får det innvilget:

«Og er Deres excellens eventuelle etterfølger utnevnt?»

Hvortil biskop Brems smilende svarer:

«Så vidt jeg vet har det ikke stått noet om det i «Nordisk Ugeblad», vårt offisielle organ».

Men denne fine tilrettevisning, som i sig selv innebærer en hyldest til pressens betydning som det store mellemlidd slutter intervjuet. Nei — det slutter med en hilsen til alle norske katolikker. — —

E. D.-V.

Til 750 års minnedagen for erkebiskop Eysteins død,

Den 26. januar i år er det 750 år siden en av Norges største og edleste sønner døde, erkebiskop Eystein Erlandssønn.

I følelsen av den nasjonale kraft og selvstendighet som det norske folk var i besiddelse av i det 12. århundre, vilde det ha sin egen erkebiskop som skulde bo i selve landet. Året 1150 var der et stort møte i Bergen og det blev vedtatt at man skulde søke å få grunnset i Nidaros og at nybygdene og skattlandene også skulde lyde under dette. Pave Eugenius III gav tanken full tilslutning.

Biskop Reidar av Nidaros drog sydover til Rom og mottok palliet, men på hjemreisen 1151 blev han syk og døde. Biskop Jon Birgerssønn av Stavanger blev i 1152 innsatt til erkebiskop i Nidaros av kardinal Nikolaus Breakspears. Han styrte Norges kirke til sin død i 1157.

Eysteins vigsel og tiltredelse henføres til 1161 skjønt hans valg fant sted noe tidligere. Det må ha vært ham maktpåliggende i Rom å treffe sammen med pave Hadrian IV (den tidligere kardinal Breakspear) som alle nordmenn kjente så godt. Imidler-

tid døde pave Hadrian 1. september 1159 før han fikk vigslat Eystein. Denne fikk da bispevigselen fra hans eftermann, pave Alexander III.

Da det vil føre for langt å gå inn i enkeltheter ved erkebiskop Eysteins liv, henvises der til «Ut-syn over Kirkens historie særlig Norges i Middelalderen». Nevnte kirkehistorie sier om hans død: «Den gamle kirkehøvdings død 26. januar 1188 blev til en almindelig landesorg og hans ry nådde langt utover Norges grenser. «Sanctus Augustinus» som han het i Middelalderen, er ikke alene blitt stående i det norske folks bevissthet som domkirkebyggen fremfor alle andre, men også som Norges største erkebiskop. Rom hedret ham ved å gjøre ham

til den Apostoliske stols utsending for de nordiske riker. Og den norske kirke hedret ham ved efter kirkemøtet i Nidaros 1929 å erklære ham for hellig. Hans ben blev skrinlagt og hensatt i skrudhuset i domkirken».

St. Eysteins Bønneforbund som bærer vår store erkebiskops navn, teller nu over fem tusen medlemmer, spredt over mange land. På den 750 års minnedag for hans død vil vi alle være forenet i bønn med takk til Gud for alt det store som erkebiskop Eystein fikk nåde og kraft fra det høie til å virke til Guds ære.

Sekretæren for St. Eysteins Forbund.

Irlands vei.

Den 29. desember trådte Irlands nye forfatning i kraft og dermed vil det forhåpentlig for en tid bli ro om det irske spørsmål. Dette spørsmål er uten sidestykke i historien — i århundrer har der rådet et blodig økonomisk og politisk spenningsforhold mellom England og Irland, som begynte under Henrik VIII i det 16. århundre. Lloyd George var den første i alle disse år som forsøkte sommeren 1921 å få et forlik i stand og som i desember samme år kunde se et visst resultat i den dominal-overenskomst som da blev inngått. Men selv denne var en del av den irske bevegelse, som kalte sig Sinn Fein, ikke tilfreds med — og mens et flertall under ledelse av Cosgrave tiltrådte den, avviste et mindretall med de Valera i spissen den blankt. Valera har siden uophørlig arbeidet på å utarbeide en forfatning som forsvarte «den grønne øy»s frihet og udelelighet og hadde sin rot i landets gamle gallisk-keltiske kultur. For de Valera var det derfor den 29. desember 1937, da den nye forfatning trådte i kraft, en avslutning på mange års kamper, og på folkets lidelsesvei selv om enkelte spørsmål ennå kun er teoretisk løst og krever en praktisk utforming som først kan finne senere.

Et irsk spørsmål har eksistert siden lenge før det 16de årh. Engang var øia et tilfluktssted for Europas kultur, men siden middelalderen tok slutt har landet gjennomgått mer nød, sorg og elendighet enn noen annen del av Europa. I år 1111 blev landet erobret av kong Henrik II av England, som erklærte det å være den engelske kronens eiendom. Den egentlige kamp flammert imidlertid op i det 16de årh. da der foruten det politiske motsetningsforhold også inntraff et religiøst, fordi Henrik VIII vilde påtvinge Irland sin egen statskirke. Irenne nektet det blankt, og krigen imot deres motstand blev ført så barbarisk at den til tider antok karakter av den rene tilintetgjørelse, som for så vidt lykkes som lan-

det i 1652 virkelig måtte betraktes som overvunnet, dets galliske kultur ødelagt og dets befolkning svunnet inn til en tredjedel. Men sin ånd og sin tro bevarte folket usvekket, tross grusomme forfølgelser, hensynsløs utplyndring og stadige rettskrenkelser. Både Henrik VIII, Elisabeth, Cromwell, Karl II og Wilhelm III skjenket uten videre bort Irlands jord til engelske adelsmenn — Karl II nektet irenne rett til å handle med de engelske kolonier, forbød dem å utføre sine kreaturer til England og gjorde utførselsretten for ull til et engelsk monopol. Og Wilhelm III berøvet katolikkene — d. v. s. praktisk talt hele landets befolkning — alle politiske rettigheter.

Først i det 19de århundre syntes lysere tider å skulle opprinne. I 1829 oppnådde man den såkalte katolikkemancipasjon, som dog blev noe svekket i sine virkninger av en omfattende censur. Men samtidig blev følgene av landbrukets stilling mer og mer synlige og måtte finne en løsnig. Irenne selv eide ikke jorden, men var kun forpaktere under de engelske grunnbesiddere, og misvekst samt sykdom blandt hovednæringsmidlet, potetene, bragte i 1845 begeret til å flyte over. Der utbrøt hungersnød og da forpaktningssavgiftene ikke kunde erlegges rett-tidig blev hundretusener av forpakterne hensynsløst satt på bar bakke. I 1841 talte Irlands befolkning 6,8 millioner — 1901 3,7, tross et stort fødselsoverskudd. Dette skyldtes disse forhold som tvang irenne til en utvandring av dimensjoner som ikke kjennes i noe annet lands historie, men som også åpnet Englands øine. Det irske spørsmål blev for åpenlyst et skår i Englands prestige utadtil og veide derfor meget tungt — hvad de indre spørsmål ikke gjorde, hvorfor således også kampen mot home rule kunde fortsettes uforstyrret. Det «irske spørsmål» blev på grunn av utvandringene til et spenningsmoment mellom England og U. S. A. med en

betydelig fare i sig da i tilfelle en krig mellom de to land U. S. A. med sikkerhet kunde gjøre regning på sine irske borgere, som bare lengtet efter hevn. I sine erindringer om den siste tid før verdenskrigen (bind 7) fastslår Lloyd George: «Den irske konflikt forstyrrer vårt forhold til Amerikas Forente Stater».

Med Gladstone begynte en rekke forsøk på å løse dette spørsmål. Viktigere enn kampen om Home rule var Wyndham-akten av 1903, hvorved den engelske regjering stilte 100 millioner pund til disposisjon for kjøp av irsk jord av de engelske grunneiere, som ikke selv bodde på øya, for å overlate den igjen til irerne. Som forpaktere av den engelske regjering skulde disse ved en årlig avgift som var meget moderat, i løpet av 60 år selv komme til å eie jorden. Da de Valera imidlertid i 1932 blev president for den «Irske fristat» annullerte det irske parlament denne avgift, hvortil England svarte med en ekstratoll på alt som Irland utførte til Storbritannias mange besidelser. Irland bevilget da en understøttelse til sin eksportvirksomhet. For noe over et år siden er denne handelskrig dog blitt dempet ved det såkalte Coal-Cattle-Aggrement, som til later en utveksling av engelsk kull og irsk kveg.

Hovedvanskeligheten i kampen om Home rule lå i motsetningen mellom Dublin og Ulster. Ulster som utgjør så meget som 2/5 av hele Irland, er protestantisk og vil ikke danne en enhet med katolikkene. Dublin-partiet derimot fastholder at alle krav gjelder for hele Irland og denne opfatning er også gått igjennom i den nye forfatning, hvorved også landet har fått sitt gamle navn Eire tilbake som alltid har betegnet hele «den grønne øy».

Den nye forfatning regulerer også forholdet til den engelske krone. Kongen av Storbritannia nevnes ganske visst ikke i forfatningen, men formelt representerer han landet utadtil. I virkeligheten er imidlertid Irland nu en uavhengig republikk i det britiske Commonwealth, hvortil det er knyttet av sin frie vilje. De Valera selv har alltid være republikaner. Da Sinn-Fein'ene 21. januar 1919 proklamerte Irland som selvstendig republikk overtok han presidentstolen, og da overenskomsten av 1921 spaltet parlamentet stillet han sig i spissen for den mest ytterliggående republikanske fløi, Fiance Foul, i skarp opposisjon til Cosgrave, som han også styrtet ved marsvalgene i 1932. I de senere år har han dog ikke oppnådd absolutt flertall og har derfor regjert med et koalisasjonskabinett.

Irlands nye forfatning vil bestå sin første ildprøve under det kommende presidentvalg, som nu skal foretas av hele folket. Det vil bety et overordentlig tilbakeslag for all nasjonal bevegelse om denne prøve ikke bestås — om landet vil bli splittet op i småpartier og motstridende interesseforhold istedet for å vise en enig, fast vilje til samhold og selvstendighet.

La dem snakke.

Efter en gammel betraktningbok.

Kommer det oss ved? Nei! La dem snakke — akk, hvor ofte lytter vi ikke til ham som kommer ilende for å si oss hvad man sier om oss —

og så ruger vi dag og natt over det man sier — urettferdig, nedsettende, hånende om oss — og finner ikke ro eller fred før vi har fått forklart oss, rettfærdiggjort oss —

Hvor megen ophisselse og lidelse kunde vi ikke spare oss for hvis vi kunde gjøre oss fri for all avhengighet av andres ord og lot dem snakke — hvis vi kunde skjelve mellom det vesentlige og uvesentlige. — Hvilken betydning har det egentlig hvad man tenker eller sier om oss?

Er vi i vårt lønnkammer, når vi skal være helt ærlige, ikke ennu langt mindre, ennu langt ringere enn man i ord vil gjøre oss til? Hvorfor da denne stadige aktpågivenhet overfor «ærekrenkelser»? Hvorfor da denne stadige fornærmelse? Hvorfor da stadig være på vakt om man viser oss nok ære i alle deler? Hvorfor måler vi oss stadig med andre for ikke å stå tilbake?

Ser vi ikke at dette uthuler oss, vå karakter, vårt vesen og gjør oss ubrukbare når det virkelig gjelder? Selvoptatte mennesker har ingen horisont og kan intet fastholde av verdi — og den som vil behage alle mennesker, vil en dag opdage at han har glemt å behage Gud.

La mennesker snakke mens vi kun tenker på Guds ære — la mennesker måle oss med jordiske mål mens vi måler alt med evigheten for øie. Kun ganske få år — så ligger menneskeanseelse, prakt, makt, karriere o. s. v. langt bak oss og vi står helt alene for den allmechtige Gud, «som gransker hjerter og nyrer». Og Gud spør oss ikke hvad den eller den har tenkt eller sagt om oss. Gud vil gi mange som er blitt forhånet og bespottet, ærens krone og si: «Gå inn i det rike hvor de siste skal bli de første». Blir det kan hende dig?

Den hl. Frans av Sales sa alltid når man fortalte ham noe ufordelaktig som var blitt sagt om ham: «Sier man kun det? Da vet man ikke alt om mig. Man smigrer mig — man skåner mig!»

Livet kan være vanskelig nok — la oss ikke gjøre det vanskeligere for andres tungers skyld — la dem snakke —

Gud hører ikke på sladder, bakvaskelse, hån og spott —

men han hører den bønn vi ber for dem som gjør oss ondt:

«Fader, forlat dem, ti de vet ikke — — —»

Bokanmeldelser.

Oscar von Wertheimer: Christina av Sverige. Oversatt av Ursula Krogvig. (Aschehoug).

Forfatteren av denne overmåte interessante bok kan sies å ha rehabilitert denne Sveriges store, men av mange så miskjendte og baktalte dronning. Med et omfattende kjennskap til de historiske kilder og til de verker som i tidens løp har behandlet Christina som dronning og menneske, søker han å finne frem til den virkelige historiske sannhet. Uten å være blind for Christinas store iøinefallende feil, har han maktet å tegne et strålende og overbevisende bilde av det merkelige menneske Christina var. Man forstår at hennes lunefulle temperament og urolige sind ikke har gjort det lett å leve sammen med henne. Men det fremgår også at det var særlige forhold som allerede fra barndommen kom til å innvirke på hennes karakter og utvikling. Hun var 6 år gammel, da hennes far Gustav Adolf døde og ti år, da riksrådet besluttet at hun skulde skilles fra sin mor for å bli opdraget av andre til å bli Sveriges dronning. Allerede som barn lærte hun å forstille sig, så man ikke skulde kjenne hennes virkelige følelser og tanker.

Boken viser hvorledes den unge dronning forstod å hevde sig overfor de erfarne, gamle menn i riksrådet som Oxenstierna, så hun i all stillhet fikk fremmet sine egne planer, bl.a. så hun undgikk å ekte sin fetter Karl Gustav, men allikevel fikk ham anerkjent som tronfølger. Likeledes forberedte hun stille og målbevisst sin overgang til katolisismen og sin tronfrasingelse, mens hun samtidig grep inn i Europas politikk. Hun hadde enda ikke fylt 29 år!

Forfatteren renvasker Christina for diverse rykter som var i omløp om hennes forhold til den ene og den annen og påviser hvorledes det verste av dette kan føres tilbake til intriger og bakvaskelser fra motstanderes side. Hennes overgang til den katolske kirke fremstilles som en uundgåelig følge av hennes egne refleksjoner og mangeårige studier, ikke minst av kirkefedrenes skrifter. Hennes overbevisning var utvilsomt ærlig og hennes fromhet også, men hele livet igjennem vedblev Christina å være stri og egenrådlig som i sin barndom.

Livlig og underholdende fortelles det om hennes reise til Rom, hennes ophold der og hennes møter med datidens fyrster, diplomater og store videnskapsmenn. Forholdet til kardinal Azzolini er inngående behandlet, uten at det føres noe avgjørende bevis for at hun skulde vært hans elskerinne, selv om det gjøres helt klart at han spillet en overmåte stor rolle i hennes liv.

Boken har et par litt generende trykkfeil — et sted står det at Descartes kom til Stockholm allerede i 1646 og et annet sted tales det om pave Innocens IX's død i 1669. istedenfor Clemens IX (pave Innocens IX døde i 1591). Værre er det som sies om Pascal: at han «endte som filosof og i religiøst vanvidd». Dette blev påstått av Voltaire og Condorcet, men nyere forskning har godtgjort at det er helt grunnløst. Ellers er boken i det store hele monstergyldig objektiv, også når den kommer inn på konfessionelle divergenser. Den norske oversettelse er utmerket i stil og språkform.

H. J. I.

«Barnesjeler». Tilsalgs på St. Olavs Forlag — kr. 1.—

Med tillatelse gjengir vi et privatbrev fra fhv. kyrkoherde

i den svenske statskirke, konvertitten Nils Beskow om «Barnesjeler», samlet av fru V. de Navacelle:

Madame de Navacelle.

Härmed ber jag Eder mottaga min varmaste tacksägelse för den lilla samlingen historier från barnets värld. De voro underbart sköna, och jag har läst dem alla med stor glädje. Barnen stå Gud så nära och genom sin oskuld och tro närmare Gud än vi äldre. Och det hvilor ett återsken på deras panna från paradiset.

Det är den katolska kyrkans odedliga förtjänst, att den tar värd om barnen redan i deras tidligaste ålder. Och det dekret af Páfven Pius X, hvarigenom tillträde till Guds altare gafs barnen redan efter 7års åldern, var et dekret af högsta, andliga visdom og klaraste förståelse av barnets psyke. Helt visst kommer det också hädanefter som hittills att skapa många helgon av barnen.

Jag lyckönsker Eder till denna lilla bok, som har oändligt mycket större värde än mängden af de böcker, som utkomma nu vid jultiden. Ni har med den skänkt oss en kostbar pärla af ovanlig skönhet. Och bättre julgafva kan ej gifvas ett barn vid Jesubarnets stora högtid.

Kanske vi af Eder få ännu en samling lika vackra historier? De skulle mottagas med lika stor tacksamhet som de nu utgifna.

En i allo god och glad och välsignad jul tillönskas.

Vördnadsfullt

af Eder tacksamt förbundne

Nils Beskow.

Bibelen i alle katolske hjem.

Stavanger menighet ... .. kr. 70.00
 Dominikanerinnene ... .. « 180.00
 Med tidligere inkommet ialt ... .. Kr. 1860.10

Herhjemme.

Bergen. Den 5. januar inlertes Monsigneur Snoeys's idé: selskapielig samvær for Mariabarna og Ynglingeferien med de siste som vertskap. Hadde forholdet vært omvendt hadde vi vel undgått å måtte vente en stiv time på sjokoladen! —

Yves Øgaard ønsket velkommen og efterlyste den på forhånd adviserte prolog, hvis fravær antagelig bare betyr at den kommer ved en senere anledning med desto større klem. — Så satte vi oss til et festpyntet bord. Ventetiden, før sjokoladen var ferdig, utfylldes ved at vi sang en for anledningen forfattet bordsang. — Ynglingenes formann, Hans Huszar, holdt en udmerket velkomsttale, og han sluttet med ønsket om at dette første «fellesmote» måtte bli efterfulgt av flere. Mens vi satt tilbords holdt mgr. Snoeys en manende tale til menighetens ungdom, som var forsamlet her. Hans tale var preget av den likefremme hjertelighet som alltid kommer frem når Monseigneur Snoeys taler til oss unge.

Resten av aftenen gikk hurtig med dans rundt juletreet, leker og underholdning. Håkon Bonnevie leste meget morsomt op en historie: «Damebridge». Håkon hadde det rette grep både på fortellingen og på publikum, så den ene latter-salve avløste den annen! — Der blev også fremvist to meget fornoielige sketsjer. —

Kl. ½12 blev motet avsluttet.

B.

Tromsø. Søndag 2. januar feiret Vår Frue menighet sin tradisjonelle juletefest. Formannen i St. Olavsforeningen åpnet festen og ønsket hjertelig velkommen, og rettet også en liten særlig hilsen med velkommen hjem fra Storfjord i Lofoten, til overhyrden mgr. Starke. Programmet lød på sang av kirkekoret, under ledelse av P. Kunz, derefter dagens tale av sognepresten, hvorefter hs. høiærv. pater Prefekt vilde holde en liten tale. Så marsj rundt juletreet og lek og moro til bordet kaldte. Tilslutt nattkaffe og enda litt lek!

Sognepresten fikk så ordet og holdt en glimrende tale, om julen, julegleden og dens årsak, og om juletreet, den eviggrønne gran, symbolet på den kristnes bestandighet og uforanderlighet i troen. — P. Prefekt fortalte om en jul for tyve år siden, under noe andre forhold, det var i Frankrike, i en underjordisk stand i skyttergrav-linjene, om et lite forskutt tre de fant mens granatene lyste for dem og om et enslig lys som tjente til «juletreets» pynt da de endelig fikk det ned. — Andre tider — roligere nu, kanskje, men hvor lenge? Hs. høiærværdighet benyttet også høvet til å hilse fra «Vår Frue»s tidligere sogneprest, P. Rusche som nu sitter på Storfjord og holder jul blandt brødrene og med P. Aschenbrenner.

Både vår sogneprest og overhyrde fikk sin hjertelige applaus, og under applaus gikk også et lite hilsmings og velkomsttelegram til Storfjord — P. Rusche er nemlig nylig hjemkommet fra England, hvor han har studert engelsk.

Det var oss også en glede og se en del av Søstrene fra St. Elisabeth blandt oss, og ved bordet, hvor vi lot fruene Snarbye's, Jensen's og Jakobsen's smørbrød og sjokolade vederfares all rettferdighet, benyttet formannen anledningen til å takke særlig søstrene, med søster Vanda i spissen, for deres uegennyttige og opofrende arbeide blandt oss ikke bare ved denne anledning, hvor salen oppe hvor juletreet stod og nede i skolelokalet hvor bordet var dekket, — alt var dekorert av søstrene, — men for alt gjennom hele året.

Bordet var stort og pent og dekket til ca. 50, men det strakk ikke på langt nær til så der måtte to bordsetninger til. Noen ikke-katolikker hadde også funnet veien til oss, og det gledet oss meget.

Og mens nu leken etterpå gikk rundt juletreet, til skiftevis frk. Bjerrings og søster Vandas pianoakkompagnement, stod plutselig julenissen midt blandt oss med ris og sekk og det hele! Og bak ham tren en urgammel biskop med hvitt patriarkskjegg og stav og mitra, han bragte en hilsen til alle, både fra Gud Fader selv og til søstrene spesielt fra St. Elisabeth! Men så tok han først geistligheten og siden søstrene og menigheten enkeltvis i forhør, og fikk sannelig mange rare svar! Et par mente sogar å ha mottatt hele 7 sakramenter! Og alle fikk fortjent eller ufortjent — sine gaver (også et verk av søstrene).

Men timene gikk fort og festen som begynte kl. 7 sluttet først ved 12-tiden.

Torsdag var så søstrene atter i ilden med juletefest for de små, som mandag 10. jan. begynte skolen igjen.

Til stor glede for oss er mgr. Starckes bibeltimer atter tatt op i foreningslokalet, efter hans hjemkomst fra Lofoten.

En hjertelig nyttårshilsen til «St. Olav» og menighetene land og strand rundt fra oss i Tromsø!

K. Krane.

Trondheim. Den geniale billedhugger Oscar Lynum, som også har beriket våre to kirker her i Trøndelag med sine arbeider, nemlig St. Olavskirken i Trondheim og kappellet på Stiklestad med St. Olavs statuer, har nylig fått ansettelse ved Domkirkens atelier, hvor denne fantasirike kunstner således har fått en vidstrakt tumleplass for sin begavelse. I fullendelsens tegn står nu en legemstor statue av vår store martyrkonge St. Olav, som er utført i ek og skal anbringes i tverskibet. Fortiden kan man se hr. Lynum iferd med hugningen av en av Vestfrontens figurer. «St. Olav»s korrespondent inviterer herved bladets lesekrets til ved leilighet å avlegge Domkirken og dens atelier et besøk og samtidig gjøre en bestilling på et eller annet av ornamentale natur.

Ferd. L.

- og derute.

En kjent Panserlæge har for over 10 år siden forstøtt sin sønn og gjort ham arveløs, fordi han var blitt dominikaner. Men da han for nylig besøkte en av sine kolleger vilde man efter bordet høre på radioen og det viste sig da at programmet var et foredrag av lægens sønn om «ordenslivets adel». Få dager efter sendte faren ham et brev og bad om hans tilgivelse.

Belgien. De herværende Ursulennerinner har feiret 100-års jubileum for sitt ophold i Belgien idet de da grunnet en skole i Londerzeel. Under krigen blev denne fullstendig ødelagt ved et bombeangrep, og de måtte selv flykte til Holland og Belgien. Efter våpenstillstanden kunde de vende tilbake og i 1920 åpnet de sin skole påny. Ved jubileet var de gjenstand for megen hyldest.

Lissabon. Patriarken av Lissabon, kardinal Goncalves Cerejeira, celebrerte nylig en høitidelig messe i det portugisiske universitet Coimbra i anledning av dette universitets 400-årsjubileum. President Carmana og ministerpresident Salazar bivånte høitideligheten. Universitetets historie er dog langt eldre enn 400 år, men i 1537 blev det officielt anerkjent av kong Johan III og under hans regjering utviklet det sig til å bli ett av de største i Europa. 1555 overtok jesuittene det og en av de mest kjente professorer var den verdensberømte teolog pater Suarez S. J. I det 18. århundre blev imidlertid jesuittene fordrevet da en antiklerikal minister overtok regjeringen. Coimbra-universitetet har altid spilt en viktig rolle i Portugals nasjonale liv. Ministerpresident Salazar har iøvrig selv vært professor ved det.

Ungarn. Organisasjonskomiteen for den eukaristiske verdenskonferens har allerede solgt over 500 000 adgangstegn til den mens man kun hadde regnet med 200 000. Det er iøvrig meget betegnende for stemningen, at disse tegn allerede bæres åpenlyst av mange som hædersmerke.

Mexiko. Erkebiskop Ruez y Florez har fått tillatelse av den mexikanske regjering til å vende tilbake til landet og anklagen mot ham er ophevet. Erkebiskopen er nu 72 år gammel og har tre ganger måtte gå i landflyktighet. Efter å være blitt utnevnt 1912 til erkebiskop av Marelia måtte han allerede året efter forlate landet da en heftig religionsforfølgelse medførte et forvisningsdekret for hans vedkommende. Han drog da til U.S.A., men vendte 1919 tilbake for atter i 1927 å bli utvist av Calles. Han reiste da først til Washington og så til Los Angeles. 1929 vendte han atter hjem, blev utnevnt til apostolisk delegert og deltok som sådan i de forhandlinger med regjeringen, som man håpet skulde gjøre ende på kulturkampene. Men i 1932 protesterte han offentlig mot et dekret fra den mexikanske president som inneholdt adskillige for katolikkene krenkende bestemmelser, og måtte for tredje gang forlate landet. I de år som er gått siden har han levet i San Antonio og mottatt mange beviser på den deltagelse, hvormed hele verden følger ham og hans confratres' lidelser.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri.
(Inneh. Alf & Johs. Grønli).